

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 8 stycznia 2021 r.

ZP-KNPS.431.6.24.2020.KJ

Pani
Jolanta Leszko
Dyrektor
Ośrodka Pomocy
Społecznej w Kłodzku

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 12-15 października 2020 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285) zespół kontrolerów: Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Urszula Szczeblowska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kłodzku, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 12 października 2020 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 16 czerwca 2020 r. przez Wicewojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półroczu 2020 r.

Jednostką kieruje Pani Jolanta Leszko zatrudniona na stanowisku Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodzku od dnia 1 stycznia 2004 r.

Pani Jolanta Leszko ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 9 grudnia 2020 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowością działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodzku w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki

z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- przyznawania pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku w okresie objętym kontrolą realizował rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”, mający na celu wsparcie Gminy w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Do nich należy między innymi dożywianie dzieci. Rada Miejska w Kłodzku w dniu 26.11.2020 r. podjęła Uchwałę NR XXVI/219/2020 w sprawie

ustanowienia wieloletniego programu osłonowego z w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy Miejskiej Kłodzko w zakresie dożywiania - Posiłek w szkole i w domu”.

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Ośrodka, na podstawie wydanego przez Burmistrza Kłodzka Upoważnienia do załatwiania spraw i wydawania decyzji dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, wydawał decyzje administracyjne w przedmiotowym zakresie.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor OPS w Kłodzku, w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Do zadań własnych gminy zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy należy zapewnianie miejsc w mieszkaniach chronionych. Ze złożonych wyjaśnień Dyrektora Ośrodka wynika, że Gmina Miejska Kłodzko nie prowadzi mieszkań chronionych, jednakże Ośrodek deklaruje podjęcie stosownych działań w tym zakresie. Brak mieszkania chronionego oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3a, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych specjalnych (pkt 1),
- opracowywania i realizacji projektów socjalnych (3a),
- realizacji programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Gmina Miejska Kłodzko nie realizuje zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w tym zakresie.

Gmina Miejska Kłodzko nie prowadzi domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym (zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej są kierowane do domów pomocy społecznej, zlokalizowanych najbliżej miejsca zamieszkania, bądź zapewniających opiekę o odpowiednim profilu. W 2018 roku na zlecenie Gminy Miejskiej Kłodzko utworzono Klub Senior +, prowadzony przez Stowarzyszenie „PROMYK” Kłodzka Pomoc Społeczna. Placówka zapewnia m.in. usługi terapeutyczne, opiekuńcze, socjalne, kulturowo-oświatowe, jak również podejmuje działania w zakresie aktywności ruchowej z uwzględnieniem kinezyterapii oraz inne działania o charakterze prozdrowotnym, z których mogą korzystać mieszkańcy Gminy Miejskiej Kłodzko.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina wykonuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7 i 8 ustawy dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8)

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w tym zakresie.

Gmina Miejska Kłodzko nie realizuje zadania wynikającego z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy dotyczącego rozwijania infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka na terenie Miasta Kłodzko funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi prowadzony przez Powiat Kłodzki, z którego usług korzystają również mieszkańcy Gminy Miejskiej Kłodzko.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku koordynował realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Ośrodek nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy). Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej wszystkim osobom zgłaszającym się udzielali wszystkich niezbędnych informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne oraz pomagali w skompletowaniu wymaganej dokumentacji lub pomagali w sformułowaniu wniosków o przyznanie alimentów mających poprawić sytuację ekonomiczną rodziny. Podejmowali także mediacje pomiędzy członkami rodziny w celu wyjaśnienia zasad alimentacji wynikających z Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego celem doprowadzenia do dobrowolnego wsparcia najbliższych. Działania w tym zakresie zmierzały do aktywizacji i samodzielności w uzyskiwaniu roszczeń alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Natomiast Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej prowadzili akcję informacyjną dotyczącą możliwości ubiegania się o ustalenie stopnia niepełnosprawności i ustalenie niezdolności do pracy, ponadto pomagali osobom w wypełnianiu wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, kompletowaniu dokumentów oraz w kilku przypadkach dostarczali w imieniu strony wniosek wraz z dokumentami o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ponadto w szczególnych sytuacjach sporządzano w ramach pracy socjalnej pisma z prośbą o przyspieszenie terminu komisji. Pracownicy socjalni udostępniali także druki wniosków w siedzibie Ośrodka, a w określonych sytuacjach dostarczali druki do miejsca zamieszkania osoby.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodzku składał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Dyrektor OPS w Kłodzku spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni, zatrudnieni w OPS, którzy świadczyli pracę socjalną w terenie. W aktach osobowych pracowników socjalnych terenowych znajdują się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Średnie miesięczne wynagrodzenie zasadnicze brutto w przeliczeniu na etaty w ośrodkach pomocy społecznej województwa dolnośląskiego (wg stanu na dzień 30 kwietnia 2019 r.) wynosiło 3.079,72 zł dla starszego pracownika socjalnego oraz 3.224,48 zł dla specjalisty pracy socjalnej.

W OPS w Kłodzku średnia płaca zasadnicza brutto za miesiąc wrzesień 2020 r. dla starszego pracownika socjalnego i specjalisty pracy socjalnej była wyższa od wskazanej średniej w województwie.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Miejską Kłodzko zamieszkałą przez 24 908 mieszkańców, w tym 1 230 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2019 r.) i 25 209 mieszkańców, w tym 1 034 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną (stan na dzień 31.08.2020 r.). W Ośrodku Pomocy Społecznej w Kłodzku na dzień kontroli zatrudnionych było 13 terenowych pracowników socjalnych (13 etatów).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Art. 110 ust. 12 ustawy stanowi, że „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

W przypadku OPS w Kłodzku powyższy wskaźnik jest spełniony w stosunku do liczby ludności gminy.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono nieprawidłowość:

- brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Wobec stwierdzonej nieprawidłowości wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Podjąć działania zmierzające do uregulowania kwestii realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.).

Termin wykonania: do 30.06.2021 r.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Włona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Kłodzka
2. a/a.

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Zadania i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Ewelina Zygmunt
Ewelina Zygmunt

